Valtuustoaloite työllistämisen kuntalisän määrärahan muuttaminen oppisopimuskoulutuksen kuntalisäksi

Kaupunginhallitus 16.11.2026
164/00.01.06/2026

Hallintojohtaja:

Valtuustoaloiteessa 27.4.2026 esitetään, että Nurmeksen kaupunki muuttaisi työllistämisen kuntalisän määrärahan oppisopimuskoulutuksen kuntalisäksi.

Aloitteen tavoitteena on kannustaa työnantajia oppisopimuskoulutuksen hyödyntämiseen sekä lisätä työelämään kiinnittymistä ja ammatillisen koulutuksen suorittamista Nurmeksessa. Oppisopimuskoulutuksen edistäminen on sinänsä kannatettava tavoite, sillä se tukee osaavan työvoiman saatavuutta sekä työmarkkinoille pääsyä.

Valmistelussa on kuitenkin arvioitu esityksen suhdetta kaupungin nykyiseen työllistämisen kuntalisäjärjestelmään, sen tavoitteisiin sekä käytettävissä oleviin määrärahoihin.

Nurmeksen kaupungin työllistämisen kuntalisä on työnantajalle myönnettävä palkkio, jonka tarkoituksena on kannustaa nurmeslaisten työttömien sekä vastavalmistuneiden työllistämiseen. Kuntalisää ei myönnetä palkkaan tai palkan sivukuluihin, vaan työnantaja voi käyttää palkkion esimerkiksi henkilöstökoulutukseen, työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kehittämiseen tai työvälinehankintoihin. Kuntalisä on tarkoitettu erityisesti sellaisiin työsuhteisiin, joissa ei käytetä muita työllistämisen tukia.

Voimassa olevien ehtojen perusteella oppisopimustyösuhteisiin on jo nykyisellään mahdollista hakea työllistämisen kuntalisää silloin, kun työsuhteeseen ei ole myönnetty muita työllistämistä tukevia julkisia tukimuotoja. Tältä osin aloitteessa esitetty tavoite toteutuu jo nykyisen järjestelmän puitteissa.

Valmistelussa on lisäksi todettu, että mikäli oppisopimustyösuhteeseen myönnettäisiin samanaikaisesti sekä palkkatukea että kaupungin kuntalisää, syntyisi tilanne, jossa kaupunki tosiasiallisesti tukisi samaa työsuhdetta usean tukimuodon kautta. Palkkatuen rahoitusvastuu on nykyisessä työllisyysaluejärjestelmässä kuntapohjainen, joten kaupungille aiheutuisi samasta työllistämisestä kaksinkertainen kustannus.

Huomionarvoista on myös se, että työllisyyden kuntalisä on työnantajalle hyvä tuki myös siitä syystä, että sitä voi hakea, vaikka työsuhde on jo alkanut. Muut työllisyysalueen tuet on haettava ennen työsuhteen alkua. Jos tämä nyt muutetaan vain oppisopimukseen myönnettäväksi kuntalisäksi tämäkin etu poistuu. Huomioitava myös, että Riverian koulutuskuntayhtymä nosti koulutuskorvaustaan lokakuun alusta.

Myös määrärahojen riittävyys muodostaa haasteen. Nykyisen kuntalisän talousarviovaraus on tarkoitettu lyhytkestoisten työllistämistoimenpiteiden tukemiseen. Mikäli kuntalisä muutettaisiin oppisopimuksen kuntalisäksi ja sitä maksettaisiin koko oppisopimuksen keston ajan, voisi yksittäisen henkilön tukijakso kestää jopa 2–3 vuotta. Tällöin nykyisillä määrärahoilla voitaisiin tukea vain hyvin pientä määrää oppisopimuksia, mikä heikentäisi tuen vaikuttavuutta ja kohdentumista laajemmalle työnantajakentälle.

Lisäksi on huomioitava, että Nurmeksen kaupungin nykyinen työllistämisen kuntalisä on ollut käytössä vasta suhteellisen lyhyen ajan. Vuonna 2026 kuntalisän ehtoja on edelleen kevennetty tukimuodon saavutettavuuden parantamiseksi. Esimerkiksi työttömyyden kestovaatimus on poistettu käytännössä minimiin ja tuen piiriin hyväksyttävän työsuhteen vähimmäiskesto on yksi kuukausi. Tukimuodon tunnettuus yritysten keskuudessa on vasta kasvamassa, eikä sen pitkän aikavälin vaikuttavuudesta ole vielä riittävästi kokemuksia arvioitavaksi.

Valmistelussa on myös todettu, että Nurmeksen alueen yleinen työllisyystilanne on viime vuosina ollut haastava. Yritysten rekrytointimäärät ovat kuitenkin vähitellen kasvamassa, mikä voi lisätä kiinnostusta nykyisen kuntalisän hyödyntämiseen. Tässä tilanteessa on perusteltua seurata nykyisen tukimallin toimivuutta ennen uusien tai rinnakkaisten tukimuotojen käyttöönottoa.

Kokonaisarvioinnin perusteella nykyinen työllistämisen kuntalisä mahdollistaa jo oppisopimustyösuhteiden tukemisen niissä tilanteissa, joissa muita työllistämisen tukia ei käytetä. Erillisen oppisopimuskuntalisän käyttöönotto lisäisi kaupungin kustannuksia, heikentäisi käytettävissä olevien määrärahojen riittävyyttä ja voisi johtaa samojen työsuhteiden moninkertaiseen tukemiseen.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että

1. oppisopimustyösuhteet ovat jo nykyisin työllistämisen kuntalisän piirissä silloin, kun työsuhteeseen ei kohdistu muita työllistämisen tukia. Voimassa oleva työllistämisen kuntalisämalli on otettu käyttöön vasta hiljattain ja sen ehtoja on edelleen kehitetty vuoden 2026 aikana. Kaupunki seuraa tukimuodon käyttöä, vaikuttavuutta ja määrärahojen riittävyyttä osana normaalia työllisyyspalvelujen kehittämistä. Tällä hetkellä ei ole tarkoituksenmukaista perustaa erillistä oppisopimukseen kohdennettua kuntalisäjärjestelmää.
2. valtuustoaloite on loppuun käsitelty.

Kaupunginhallitus: